

Lajtos Nóra

A távolság sirálytollai

Sirályok hangját hallom,
tenger zúgása fülemben,
kavicsos parton lépkedek,
a halál jön rézsút velem
szemben. Törmelékeimet,
mit összegyűjtöttem,
az idő tovább örli majd.
Hitványabbnál hitványabb
vagyok, aki csókot remélt,
hogy elfedje a bajt. A halál
megnedvesíti ajkát, és
úgy tapad a számra...
Nyelvével befelé törekszik,
de nincs az az ajak, ami
befogadja. Sirályok keringenek
felettem, hófehér tejkönnyek
hullnak a földre: Frida Kahlo
könnyei... Táncba visz a halál,
felém nyújtja karját, gyengéden
vezet. Megszépíti még egyszer
utoljára a fehérre meszelt eget.
Sirálytánc a levegőben, én
vagyok az, ki táncol. Sirálytollak
hullnak le az égből, soha nem
voltam még tőled ilyen távol.

LAJTOS NÓRA (1977) Debrecenben élő Bella István-díjas költő, író, irodalomtörténész, kritikus, szerkesztő, tanár. Utóbbi kötete: *A gyermekkor tenyerén* (versszociográfia, Cédrus Művészeti Alapítvány, 2022).

szívkötél

szívhárfahúrokról is lehetne írni,
meg térdeplő imákról, Rubljov
lemeszt freskóiról, az Ég
Köldökének 471 fényévnyi
távolságáról, a hamvasztó-
koporsó izzásáról, mely
akár egy tinédzser-szerelem,
olyan lobbanó. érdekes, hogy
a szív ég el utoljára, a szív,
melyben tegnap még ott
fészkelte egy vörösbegy hangja,
majd egyszer csak valahogyan
kötéllé változott, nimfa-illatú
kötélszívvé, melyben már nem
lűkttet többé érzélem, csak feszül
és görcsössé válik az élet, akár
egy ismerősen csengő versidézet,
s amikor ősszel kisebesedik
a természet, amikor az égi
katedrálisban megszólal
az angyalok kara, amikor
Strauss pizzicato polkájában
a kétnegyedes lűk tetés kínzó,
amikor emlékké fércelődik
a közelséged, én hiszem, hogy
akkor válik kötélszívvé bennem
mélyekút messzeséged.

Haiku-falcok

Kor

Én tizenhét é
vesen éreztem magam
nagyon öregnek.

Aztán rájöttem,
csakis a prímszám miatt.
Tizenhét hattytűk.

Világ

Egy halom. Hever
egymáson az alany és
a tárgy. Az ige

i-névszói ál
lítmányból kiszívom az
igét. Lenyelem.

Csoda

Sok van, mi. De az
embernél nincs. A világ
gyémánttengelyé

nél, talán. De ott
meg elgörbörbül egy kicsit.
A szó ágbogán.

Tavaszi

Partra vonszolnak
piros delfinek, lehet
nének kékek is,

de ők pirosak,
ahogyan egykor Kormos
megírta... kint a

parton erős fény
szökik szemembe: kere
sem múltam kagyló

it, de lyukas a
kezem, ó, jaj, lyukas a
tenyerem! Hogyan

viszek Isten kert
jéből anyámnak virá
got? Minden gondo

lat, mi bennem ak
kor kicsirázott, s hozott
hajtást, hozott rügy

pattanást. Egyszer
csak a semmibe oszlott
a csivitelés.

Isten lábnyoma
it láttam, éreztem, ér
tem jönnek, hála.

Így majd eljutok
végre örökre az é
gi Ithakába.

Ablak

A hatodik e
meleti ablakpárkány
ba kiülni ve

szélyes. Szárnyakat
növeszt az ember az é
gi határnak. Majd

gondol egyet. Be
csukja. Kívül hagyja a
károgó varjat.

Üres hely

Havazik a tél.
Éjjel talán rám fagynak
az álmok. Van még

mellettem az ágy
ban egy üres hely. Nincs, a
ki betakarjon.

Számban érzem a
vesztett Édent, kibújnak
csóktalan alma

melleim. Nehéz
a táj. Hótakaróban
alszik egy törpe

fenyő. Túleve
leiben emlékei
élnek a nyárról.

D. Molnár István

Széttört dió közel egy országhatárhoz

4. részlet egy talán soha el nem készülő regényből

Péter hiába szeretett olvasni, 1966 szeptemberétől nem igen tudott, mert elkezdett dolgozni. Viszont megjegyezte új és hamarosan megjelenő könyvek címét, különösen, ha meglepőek voltak, mint *Az atléta halála, a 4447* vagy a *Zöld dió*. Tehát címadáskor igazi írónak is eszébe jutott a *dió*. Nincs új a nap alatt.

„Ígéret szép szó, ha megtartják, úgy jó.” Debreceni egyetemének illetékesei nem tartották be, mert a kétdiplomás Péter nem tanársegéd, hanem könyvtáros lett a Szlavisztikai Intézetben. Ráadásul csak 1240 Ft lett a fizetése az ígért 1320 helyett. Nagy különbség ott, ahol nem sorjázta a százasok. Az albérletért 200 Ft-ot fizetett. Két éven át havonta 8% „honvédelmi hozzájárulást” vontak le tőle. Szerencséjére, meg most az olvasó szerencséjére (?) megkerült 1967-es és 69-es zsebnaptára, amelyekbe egyebeken kívül a kiadásait is bejegyezte. 2023-ban látszik igazán, mennyire eljárt az idő a forint felett. (Szomszédja úgy szokta mondani, hogy elrepült felette az idő vasfoga.)

Sárospatak mindig vissza-visszaköszön: ottani ismerősei rokonainál lakott albérletben, abban az utcában, amelyet egy Mihálynak keresztelt 17. századi erdélyi fejedelemtől neveztek el. (Egy tanár vagy íróféle nem állhatja meg tanítás nélkül: az utcának nevet adó uralkodó több balul sikerült hadjáratban vett részt. Évekig raboskodott az akkor még nem Oroszországhoz, hanem a tatár kánsághoz tartozó Krímben, ám utána sikeresen őrizte Erdély viszonylagos függetlenségét.) A villamosbérlet csak havi 30 Ft-ba került, de az egyik járatról ritkán közlekedő másikra kellett átszállni, és az egyetemről háromnegyedórás gyaloglással hamarabb jutott el szállására. Így legalább, meg néha úszással őrizte egészségét.

Péter az 1966/67-es tanévben végzett könyvtárosi munkát nem szerette. Nem erre készült, és nem arra, hogy az esti tagozatra járó néhány öregdiák elhalmozta hozzá nem értő kérdéseivel és gyakran nem teljesíthető kéréseivel. Mintha minden kötelező olvasmányt elolvastak volna. Óraadóként heti 2 órában kellett

D. MOLNÁR ISTVÁN (1941) irodalom- és művelődéstörténész, az MTA doktora, műfordító, ny. egyetemi tanár. Legutóbbi, Hoppál Mihállyal közösen szerkesztett könyve: *Egy gimnáziumi osztály, Sárospatak, 1956–1960* (Budapest, 2019).